

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 23590-03-16

לפני כב' השופט רפי כרמל

מדינת ישראל

המאשימה

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד

איתמר דוד דרדיק

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד מוטי איוס

הכרעת דין

הנאשם מזוכה מכלל העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המחזיק שמונה אישומים. שבעת האישומים הראשונים מייחסים לנאשם עבירות של תקיפת קטין בידי אחראי, התעללות בקטין חסר ישע ותקיפה בנסיבות מחמירות, והאישום השמיני מייחס לנאשם עבירה של שיבוש מהלכי משפט. הנאשם הנו אב לאחד-עשר ילדים, הגדול בהם הנו יליד 1996, השני יליד 1997, השלישי, ר', יליד 2000 (להלן: "ר'") והקטן הנו יליד 2013. כתב האישום, באישומים 1 – 7, מייחס לנאשם עבירות אלימות והתעללות שבוצעו כנגד בנו ר'. התקופה בגינה מיוחסים לנאשם המעשים, הנה משנת 2011 ועד שנת 2016, דהיינו כאשר ר' היה בגילאים 11 עד 16.

2. הנאשם, בתשובתו לכתב האישום, הכחיש את המעשים המיוחסים לו, פרט לנקודות משניות, מינוריות, לעומת המתואר בכתב האישום, בהן הודה (כגון הותרת ר' בחדר השירותים במשך כשעה). באשר לאישום השמיני, שעניינו שיבוש

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 23590-03-16

לפני כב' השופט רפי כרמל

מהלכי משפט, נטען כי שעה שהגיעו חוקרות הילדים לחקור את בנותיו של הנאשם, הנחה הנאשם את בנותיו שלא לשוחח עם החוקרות. במקרה אחד הורה אף לבנו לצאת מחקירה שהתנהלה.

3. הבסיס לאישומים 1 – 7 מצוי בהודעותיו של ר' במשטרה. ר' העיד בבית המשפט ובמהלך עדותו לא חזר על דבריו שנאמרו בהודעותיו, דברים מהם נבנו האישומים, ועמדתו בבית המשפט כי אינו רוצה לענות על שאלות, כי יש דברים שאינו זוכר, לא היה מוכן לומר אם אמר אמת בחקירתו במשטרה, אישר כי השתמש בסמים ועל כן הגיע למוסד רטורנו (הוא נקי מזה כשנה), העיד כי התחיל לשתות אלכוהול מגיל 13 ולאחר מכן החל להשתמש בגראס ובחשיש על בסיס יומיומי. אישר כי היכה את אחיו, והוא לא מסר פרטים בעדותו בבית המשפט שהיה בהם לבסס את האישומים כנגד הנאשם. על כן ביקשה המאשימה להגיש את הודעותיו של ר' לפי ס' 10 א' לפקודת הראיות (נוסח חדש), תשל"א 1971. הודעותיו ת/5 – ת/8 הוגשו בהתאם, והמאשימה ביקשה להעדיף את גרסתו של ר' במשטרה על פני עדותו על דוכן העדים. בסיכומיה, מציינת המאשימה כי ר' היה להוט לסיים את עדותו, התייחס לקושי של מעמד מתן העדות עבורו, הוא אף סרב לחתום על ההודעות (על כן הוזמנו גובי ההודעות להעיד בשנית). באה הפניה להודעותיו ת/5- ת/8, בהן, כך נטען, בא פירוט לאירועים בצורה מדויקת ומפורטת. כבר בחקירתו הראשונה, ת/5, ידע ר' לתאר כי הוא חי בפחד מאביו – הנאשם, תיאר את חששותיו, השיב על כל אשר נשאל והסתייג מנקודות אותן לא זכר. לצד המעשים הקשים אותם ייחס לאביו, ידע לומר דברים חיוביים על אביו: **"קודם כל הוא בן אדם טוב, ירא שמים שיודע לאהוב את הילדים שלו..."**

4. אכן, אם סוקרים את הודעותיו של ר', יש בהן תיאור של מעשים המקימים את העבירות המיוחסות לנאשם. לנקודה זו אתייחס בהמשך, שכן, כפי שיובהר, לא ניתן לקבל את הודעות ר' ואת התיאורים המופיעים כראיה לאמיתות תוכנן נוכח ראיות אחרות שבאו לפניי.

5. פרט לעדותו של ר' העידו מטעם המאשימה עדים נוספים: **בניה גרוס** היה מחנך של ר' בבית הספר יפתח בשנה האחרונה. מר גרוס העיד כי ר' חשף את ההתעללות שהופעלה כלפיו: **"כל מיני מקרים של אלימות, של מכות של איומים... דיבר פעם אחת על כך שננעל בשירותים דיבר הרבה על איומים כאלה של 'כאילו כמעט', כאילו כמעט באים להרביץ לו אבל לא באמת..."**. כן העיד מר גרוס על כך שבשיחה עם הנאשם ואשתו, הועלה נושא האלימות ולדבריו הנאשם

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 23590-03-16

לפני כב' השופט רפי כרמל

לא התחמק מכך וגם ניסה להסביר את ההתרחשויות. בנוסף, העיד מר גרוס על התנהגותו של ר' שנבעה, להבנתו, מכך שר' נמצא בהשרדות קשה, נמצא בסטרס אין סופי ובחוסר נחת. לצד זאת, העיד מר גרוס על כך שבתחילת לימודיו של ר' היו קשיים, בעיות של גבולות ושקרים מצד ר'. כן העיד הלל מירון, מנהל פנימייה בה למד ר', לאחר שהופנה למסגרת זו מטעם הרווחה, אף הוא העיד על שקרים של ר' במהלך שהותו בפנימייה. לדבריו, בשיחות עם ההורים, לאחר שר' סיפר על כך שחווה אלימות בבית, ההורים תיארו כי ר' הביא אותם לקצה מאוד מאוד קשה וכי הייתה אלימות כנגד ר' אך הנאשם הציג זאת כאירוע חד פעמי ולא שיטתי. לדבריו, השיחה התנהלה באופן רגוע וחיובי. מנהל אגף הרווחה **יצחק יעקב**, נפגש בתפקידו כפקיד סעד עם ר' ועם אמו בקשר להוצאת ר' מהבית בחודש יולי 2017. לדבריו, ר' טען באותה פגישה כי הוא רצה לצאת מהבית ורע לו בגלל אלימות ודברים אחרים. הוא ביקש לצאת לרטורנו לגמילה, ולדבריו, ר' "**פתח את הפה**" כי הרגיש מוגן באותה מסגרת של הוועדה. כן העיד **יוסי פלהיימר**, מנהל בית ספר בישוב מצפה יריחו, שם למדו חלק מילדי המשפחה ועדותו נגעה באישום השמיני. לדבריו הוא קיבל הודעה כי הגיעו שוטרים לחקור שניים מילדי המשפחה, אחת הבנות שהייתה אמורה להיחקר הייתה מבוהלת מכך. **ציפי לקס** - עובדת המזכירות, **מוריה אילן** - גננת, **ויעל נוימן** - גם היא גננת, העידו בנוגע עם האישום השמיני ולכך תבוא התייחסות בהמשך. **הילה אברמסון** הנה חוקרת ילדים אשר חקרה את א', בנו בן השש (בעת החקירה) של הנאשם. החקירה מתועדת. לא עלה בידה של הגב' אברמסון להעריך מהימנות, זאת נוכח אופן תיאורו של א' בפניה (המשמעות של אי קביעת מהימנות לדבריה, או שהיה או שלא היה) (דיסק החקירה - ת/1 (ב) תמליל - ת/1, סיכום עדות ת/1א'). כן העיד השוטר **ברוך נחמיאס** (גבה הודעות הנאשם ת/2, פעולות חקירה - המזכר ת/4, הודעת ר' - ת/6, ת/7, ת/8). השוטר **גיא קוקה** גבה הודעתו של ר' - ת/5.

6. הנאשם, בעדותו בבית המשפט, הכחיש את כל הטענות בנוגע לאלימות שהעלה ר' נגדו למעט התייחסות "לגוזות" מושג אותו הביא, לדבריו, הביתה ע', הבן הגדול: "**כשילד סורר אני נותן לו מכה עם שתי אצבעות בראש. הוא ייבא את זה לבית עשה לאחים שלו ואני קניתי ממנו**". כן הוסיף בהקשר זה כי עם הגיעו של ר' לגיל 13, הוא הפסיק גם ממנהג זה, לאחר שהבין שהתנהגות כזו מול ילד בגיל כזה, אינה מתאימה. בעדותו שפך הנאשם אור על הקשיים שנוצרו בחיי המשפחה, המונה 11 ילדים, בעקבות התנהלותו של ר' מגיל צעיר ביותר. האב תיאר את מעשי הגניבה והאלימות שגילה ר' כלפי אחיו ובמסגרות שונות, על כך שר' הורחק ממסגרות רבות, הדגיש כי מבין 11 ילדים, טענות נשמעות כלפיו אך

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 23590-03-16

לפני כב' השופט רפי כרמל

מפיו של ר' שפיתח שנאה עזה כלפיו, כלפי אשתו וכלפי האחים. האב, בעדותו, אמר משפט קשה: "אני מצטער יותר מר' שנולד לי מאשר הילד שנפטר. אני יודע שזה משפט קשה". הנאשם פירט את מעשי האלימות של ר' במסגרות השונות, על כך שגנב את כל תכשיטיה של האם, פרץ את הכספת, גנב כרטיסי אשראי. בין היתר אמר האב שר' פיתח שנאה עזה כלפי המשפחה ועקב מעשיו התפתחה סלידה כלפיו: "זה תהליך הדדי שבסופו של דבר זה הוביל לתלונה שהיה בה גרעין אמת, אך יותר נקמה, זעם ושנאה על כך שגידלנו אותו עם גבולות – לא להרביץ לאחים שלו ולא לגנוב". אין מקום לפרט את כל עדותו של הנאשם. בתמצית, כאמור, יש לומר שהוא לא הסתיר את היחס השלילי הקשה שהוא חש כלפי ר', וזאת, לטענתו, נוכח התנהגותו של ר' מאז היותו ילד קטן מאוד.

7. המניעה מלקבל את דבריו של ר' במשטרה כנגד הנאשם, צומחת מעדותם של עדים אחרים. עדים אלה מחולקים לשתי קבוצות. האחת – שלושה מאחיו של הנאשם שהעידו בבית המשפט, והשנייה – מורים ואנשי חינוך עמם בא ר' במגע במסגרת המסגרות בהן שהה.

עדות אחיו של הנאשם

8. בטרם תבוא התייחסות לעדות אחיו ואחותו (שתי אחיו ואחותו) של הנאשם, יש להתייחס לעדותו של ד"ר רוטנימר אלכסנדר, רופא משפחת הנאשם, המכיר את המשפחה 15 עד 20 שנים מתוקף תפקידו. לדבריו, הוא לא יכול להצביע על משהו חריג ביחסם של ההורים לילדיהם, הוא זכר גם את ר'. בשנים שטיפל בו לא הבחין בסימני אלימות כלפי ר'. לדבריו, גם לא נראו סימני אלימות גם על ילד אחר מבני המשפחה.

9. ע' ד' – כבן 22, נמצא כיום בקורס קצינים בצה"ל, הנו הבן הבכור במשפחה. בעדותו, הוא שלל באופן מוחלט את הטענה לפיה הנאשם נהג להכות במקלות ובידיו את ילדי המשפחה מספר רב של פעמים. לדבריו, מדובר בשקר מוחלט: "כמו כל בית נורמלי, מקבלים עונש או סטירה קטנה בתחת למי שעושה שטויות". הוא שלל כי ר' הוכה בחגורות אי פעם. בהתייחסו לגרסתו של ר', לפיה היה אירוע בו התקוטט עם אחיו בשעת נסיעה ברכב ובתגובה הנאשם עצר והיכה אותו באגרופו וירד לר' דם מהאף, השיב: "החלק הראשון נכון ונכון שר' שהציק לאחים שלו ועשה מאוד בלגן, אבל החלק השני הוא פרי דמיון". לדבריו, כיום הוא נמצא בקשר טוב עם ר', אולם עד סוף תקופת לימודיו (של ע') בתיכון, השניים לא היו בקשר טוב, שכן ר' עשה "בלגן" ונהג באלימות, עשה שטויות

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 23590-03-16

לפני כב' השופט רפי כרמל

ונהנה למשוך תשומת לב על ידי הצקות. ע' תיאר כי כאשר היה תלמיד תיכון הוא עבד עם הנאשם בסנפלינג (זהו מקצועו של הנאשם), ר' הצטרף מספר פעמים וע' העיד כי לאחר מספר פעמים של עבודה משותפת עם ר' הוא אמר לנאשם כי הוא אינו מוכן להמשיך יותר לעבוד עם ר' "או אני או הוא". תשובת הנאשם לכך הייתה: "צריך לוותר לו לחנך, להסביר, צריך לדעת לדאוג לו". ע' העיד כי כאשר ר' היכה והשתולל ואביו כעס, האב היה אומר לו להפסיק: "שולח לחדר, נותן סטירה קטנה בתחת, היה מאוד קשה היה בלגניסטט אם לא טרוריסט". ע' שלל את הטענה לפיה הנאשם העיר את ר' עם בעיטות בפנים. טען שמדובר בדברים הרחוקים מהמציאות והוא לא מסוגל להבין את הרקע להאשמות אלו. הוא הוסיף כי תקופה מסוימת הוא ור' גרו באותו חדר. באשר לטענה לפיה הנאשם נעל את ר' בימי שבת בשירותים ופעם אחת אף למשך שלושה ימים ונתן לר' לאכול בשירותים, אמר ע': "זה קשקוש מוחלט... בשום צורה לא היה כלוא בשירותים. לא שבת שעה ולא חצי שבת... הסיפור של 2012, שהיה שלושה ימים בשירותים זה נראה הזיהוי, המשפחה שלי דתית ולא מכניסים אוכל לשירותים שזה מקום טמא. מעולם לא ראיתי זאת". ע' העיד כי ר' מעולם לא שבר צלע (כפי שר' טען שנעשה בעקבות תקיפת הנאשם), והוסיף: "לר' יש תחושת התקרבות ואוהב לסובב את המציאות כפי שהוא רוצה לראות אותה אבל אין לכך קשר עם המציאות האמיתית". ע' הוסיף כי בשנה וחצי האחרונות, תקופה בה הקשר שלו עם ר' התחזק, הם העלו זיכרונות על העבר, הוא כינה את הזיכרונות שהעלה ר' כדמיונות, כדברים שאין להם קשר למציאות. לדבריו, לאחר שראה שר' ננעל על תפיסה שקשה לשחרר אותו ממנה, הוא החלי להתרכז בכך שר' יתחיל לקבל אחריות על חייו. ע' הוסיף כי ראה את ר' גונב כמה פעמים בקבוקי יין מהבית, באחת הפעמים הוא אף ניסה למנוע זאת ממנו: "עושה מה שבא לו בן סורר ומורד".

יש לציין כי ע' הותיר רושם של בחור רציני מאוד, עשה רושם טוב, מהימן, ישר ונבון.

10. האח ט' – כבן 20, עובד כיום כרועה צאן, העיד כי הטענה לפיה הנאשם היכה את ילדי המשפחה בידיו ובמקלות הוא שקר גס. באשר לטענה לפיה הנאשם הכניס אותו ואת ר' לשירותים למשך שלושה ימים, שלל זאת מכל. לדבריו, בתור ילד ר' התנהג בצורה חמורה ונשלח לחדר ולעיתים נדירות לשירותים כעשר עד עשרים דקות. באשר לאירוע בו הוא ור' נשלחו לשירותים, העיד כי הוא ור' רבו בשולחן השבת, הנאשם שלח את שניהם לשירותים לכמה דקות, ואז ר' גרם לו

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 23590-03-16

לפני כב' השופט רפי כרמל

לשריטות עמוקות בפניו, ולשמע צעקותיו, הוציאו הנאשם מהשירותים והותיר את ר' לפרק זמן של כשעה. ע' שלל את הטענה שהנאשם היכה את ר' בחגורה. לדבריו, הקשר שלו עם ר' הוא רופף והוא לא מדבר אתו "כי טפל על אבא שלי שקרים עשה עוול". על ר' אמר: "ר' בתור ילד היה לו אופי אלים וחסר מעצורים ומגיל שעמדתי על דעתי בגיל 10 עד 12, שהוא חסר גבולות, השתדלתי לא לבוא במגע, חסר גבולות של ממש ואני השתדלתי להימנע מלריב אתו, השתדלתי להתרחק ממנו וידעתי שאם לא אעצור, הוא לא יעצור". הוא הגדיר את הטענה שהנאשם הכניס אוכל לשירותים שקר גס, זאת מאחר שהמשפחה היא דתית ומקפידה, "זה כמו שיגידו שיסע בשבת לים".

11. **הבת א'**, בת 15.5, העידה כי הטענה שהאב נהג להכות במקלות את הילדים, הנה שקר גמור, והנאשם לא היכה את ילדי המשפחה גם באמצעים אחרים כגון חגורה. במקרים חריגים, כשמישהו היה מתפרע, היה הנאשם נוקט במכה קטנה או דחיפה (הדגימה טפיחה קלה על הכתף). גם לדבריה, כשילד הפריע והרביץ, הוא קיבל "גוזה". לדבריה, היא אינה זוכרת מקרה בו הנאשם היכה את ר' כ – 20 דקות עד שידו התנפחה, ועוד העידה: "כל יום שהגעתי הביתה אחרי בית ספר, הייתי מתקשרת אם ר' בבית, כי לא רציתי להגיע הביתה, כי אם הייתי בבית אתו ללא ההורים היה משתולל ומרביץ, היה סוגר אותנו בחדר ופעם אפילו בממ"ד ואמר שאם נצא ירביץ לנו... ר' פגע בי, בוודאי, מכות, זרק חפצים... הייתי עדה לאלימות כלפי האחים... אני זוכרת המון אלימות קשה מצדו... גנב לי כסף ולהורים... לא היה ולא נברא שאבא היכה אותנו באלימות". בחקירתה הנגדית לא הסתירה א' כי היא רוצה לעזור למשפחה, מאחר שהמערכת הוציאה את אביה מביתו במקום מי שפגע (כשאמרה זאת היא בכתה).

עד כאן עדותם של שני אחיו ואחותו של הנאשם, אשר הותירו, שלושתם, רושם טוב ומהימן. ניכר היה כי היו כאובים בעת מתן עדותם.

עדי הגנה שאינם בני משפחה

12. **משה שטרית**, כבן 33, מנהל בית ספר לקפוארה. לדבריו, הוא התחיל ללמד קפוארה בשנת 2013 במצפה יריחו. ר' הצטרף לקבוצה ולדברי העד ר' גילה מיד בהתחלה אלימות כלפי הילדים אחרים: "כל ילד שעובר נותן לו בעיטה. כשהוצאתי אותו פעם אחת מהשיעור, זרק אבנים על החלונות". בשלב מסוים הילדים ביקשו שר' יצא מהקבוצה ואז הוא הציע לר' לבוא ולהתאמן גם בקבוצה שבמעלה אדומים, אפילו ללא תשלום, מאחר שרצה לעזור לו. ר' היה בשתי

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 23590-03-16

לפני כב' השופט רפי כרמל

הקבוצות במשך כשלוש שנים במקביל. לדבריו, ר' הפך מילד אלים לחלוטין לילד מתחשב. ר' התגלה כילד קשה, לא קיבל אחריות על מעשיו: "כאילו לא שולט במעשים שלו... אולי הבין אבל הגוף שלו עשה משהו אחר. לא היה אימון שלא אכזב אותי. לא ראיתי ילד כזה אף פעם". לדבריו, בסוף כל אמון היה "מעגל כבוד" ואף אחד מהילדים לא הסכים להיות עם ר'. עוד הוסיף מר שטרית כי הנאשם היה התומך העיקרי בר' באימון במסגרת זו. לאימונים במעלה אדומים הוא הובא על ידי הוריו. לדבריו, ר' מעולם לא אמר לו שאביו מכה אותו, אלא אמר שלפעמים אביו כועס והסנקציה במקרים כאלה תהיה מניעה מר' מלבוא לאימונים.

13. אחיה פרנסיס, כבן 31, רכז נוער במשך שש שנים במצפה יריחו, ליווה את ר' ומשפחתו מאז הגיעה המשפחה למצפה יריחו והוא בקשר טוב עם ר' עד היום. לדבריו, ר' היה ילד ששאב הרבה כוחות לטוב ולרע ועשה צרות רבות בבית ובבית הספר, ההורים ביקשו ממנו שייקח את ר' תחת חסותו, אפילו באופן פרטי, והוא עשה זאת. לדבריו, מדובר בבחור כובש, והוא נמצא אתו בקשר עד היום, ר' עבר תהליך מדהים. על התנהגותו של ר' אמר שר' היה בחור לא קל, מצד אחד כובש ומצד שני יכול לגנוב ולהכות "בצורה שאינה רגילה לגיל הזה או לשקר". עוד הוסיף כי בהתחלה היה קשה לו לסלוח לר' על צורת דיבורו כלפי ההורים בכלל. כשניסה לברר את פשר הדבר עם האב, אמר לו הנאשם כי ר' הוא כמו טרוריסט: "היה לי קשה לקבל את זה, אבל במשך הזמן ראיתי והבנתי". לדבריו של העד, ר' עישן בביתו של העד סמים והוא כעס על כך שר' שיקר לו בעניין זה, ולבסוף הופנה ר' למרכז גמילה מסמים, והוסיף: "וכאב לי הלב כשראיתי את המשפחה איך הם מתפרקים". עוד הוסיף כי הוא לא רצה לבוא ולהעיד, אולם ר' ביקש ממנו להעיד ואמר לו שהוא רוצה שיהיה טוב למשפחה: "ואולי הציג את הדברים לא טוב". עוד הוסיף העד כי ר' אמר לו שיש דברים לגביהם לא אמר את כל האמת, על חלק מהדברים הוא שיקר, חלק מהדברים הוציא מפרופורציות, למשל לעניין משך הזמן שאביו שלח אותו לשירותים. עוד הוסיף כי בכל התקופה לא שמע מר' כי הוא "מקבל מכות בבית" והעד לא ראה סימנים לכך.

14. וענונו חי רועי, כבן 36, ר"מ במכינה צבאית, גר בשבע השנים האחרונות במצפה יריחו, והיה רכז חטיבת הביניים ומחנך כיתות ח'. לדבריו, הוא היה מחנך של ר' בכיתה ח', הוא מאוד חיבב אותו, תיאר אותו כבחור שובה לב, אך ציין כי מדובר בעקב אכילס מבחינת ר' "כי המון בעיות נפתרו לו בגלל זה". לדבריו, מתוך 31 תלמידים שהיו לו, 80% תשומת לב הוקדשו לר', הוא היה צריך להיות

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 23590-03-16

לפני כב' השופט רפי כרמל

דרוך עת ר' היה בכיתה ועת ר' לא היה בכיתה. לדבריו, ר' לא אמר אמת באופן סדרתי, אך לקח לו זמן להבין זאת, מאחר שר' היה מדבר באופן משכנע. התברר לעד, פעם אחר פעם, שר' אינו דובר אמת. הוא סיפר על שקרים שנתפס בהם ר', על כך שהוא טיפס על כל מקום גבוה אפשרי. לדברי העד, בתקופת הקשר ביניהם הקשר היה קרוב, אך הוא מעולם לא שמע על אלימות כלפי ר' מהוריו, הוא ציין כי האלימות של ר' הייתה חריגה. הוא נהג להכות הרבה פעמים.

15. **אבישי בן חמו**, כבן 32, מדריך סנפלינג, עבד עם הנאשם עד שנת 2015 – 2016. במסגרת זו הוא פגש עם ר' שעבד עם אביו. לדבריו, הוא היה עד לאירועי גניבה של ר' מאביו, לרבות גניבת ציוד סנפלינג יקר. ר' היה משקר כל העת, הוא ניסה לעזור לו. באיזה שהוא שלב הבין שאין עם מי לדבר. עוד הוסיף: **"אני עצמי הייתי ילד בעייתי ורציתי להראות לו מה יש לו להפסיד להראות שיש דרך אחרת ולהזיז אותו מחברים בעייתיים"**. הוא גם היה עד לאירועי אלימות של ר' כלפי אביו. בין היתר העיד: **"אני באתי להעיד לטובת איתמר. אני לא ראיתי אבא מרביץ. צועק כן. אני הייתי הולך למשטרה אם הייתי רואה שהוא מרביץ לילד. אני אבא לילדים, לא הייתי עושה דבר כזה"**. עד זה הותיר רושם כן ומהימן.

16. **יעקב אידס**, כבן 48, איש חינוך, מנהל בית ספר, הכיר את ר' במסגרת הישיבה בה לימד בשעתו, ישיבה שטיפלה במקרי קצה. ר' הגיע לישיבה בשנת 2014 עם הוריו. הוריו סיפרו לו על האלימות של ר', אך אמרו כי אם ר' לוקח כדור, זה עוזר, ולדבריו, דברים אלה נאמרו מאחר שההורים רצו שר' יתקבל לישיבה. לדבריו: **"הילד מאוד משכנע, ילד שובה לב, ממש מתוק ונטייתי לקבל שעם כדור הכל בסדר. הכדור לא ריטלין, יותר חזק, התברר מהר מאוד שגם אנחנו, שראינו מקרי קצה, הוא קצה של הקצה. ראינו 6 – 7 מקרי אלימות בימים הראשונים, הוא היה בסך הכל זמן קצר כחודשיים, ישר בשבוע הראשון ראינו שלא מתאים, שמסתכסך עם כל ילד. בהתחלה חשבתי שהוא מקסים וזה תקלות ולא יודע את מקומו, וראיתי שמנסה להתאפק והיה חשוב לו להישאר, אולם שאר התלמידים אמרו שאי אפשר לחיות אתו. אחרי הצטברות כמה אירועים, שלחנו אותו הביתה"**. מר אידס הסביר שאף שמדובר בישיבה של תלמידי קצה, לא מדובר בתלמידים אלימים, אלא בילדים עם קשיי לימוד ללא בעיות אלימות. עוד הוסיף כי הקשר עם הוריו של ר' היה יומיומי, דיבר רבות עם האב והאם ותחושתו שמאוד אהבו את הילד ומאוד סנגרו עליו. כן הוסיף: **"הוא היה בחור מבריק עם יכולת לדבר בצורה בוגרת"**.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 23590-03-16

לפני כב' השופט רפי כרמל

17. **המאשימה, בסיכומיה, טענה, בין היתר, כי עדויותיהם של אחיו של ר' אינן רלבנטיות, מאחר שאיש מהם לא יכול היה לתאר שהיה נוכח באירוע מסוים וכי היו אירועים שהתנהלו אחרת מכפי שתיאר ר', וכדי לקבל את גרסתם לפיה ר' המציא את הדברים. מדובר בעדות מגמתית מתוך רצון לסייע לנאשם ולא במטרה לחשוף את האמת. על כן, כך נטען בסיכומים, יש לאמץ את עדות הקטין ואת דבריו שמסר בחקירותיו במשטרה. באשר ליתר עדי ההגנה שפורטו לעיל, אחיה פרנסיס, וענונו חי רועי, יעקב אידס, משה שטרית ואבישי בן חמו, נטען כי יש להתעלם מעדויות סברה ועדויות אופי כלפי ר', ונטען כי עדים אלה ביקשו בעדויותיהם לתת לגיטימציה להתנהגות הנאשם כלפי ר', וברור שאין שום הצדקה להפעלת אלימות כלפי הקטין.**

מנגד, התבקש לקבל את עדויות הלל מרון ובניה גרוס, אשר העידו על ההליך הטיפולי שעבר ר', והעובדה שר' יכול היה לספר מיוזמתו מתי אמר אמת ומתי לא. נטען כי מדובר בעדויות שמועה והדברים לא הוטחו בפני ר'. כן נטען כי העובדה שר' לא חשף את אירועי האלימות לפני גורמי החינוך, אין בה לפגוע במהימנותו: **"כשם שנפגעי עבירת התעללות אחרים וכן נפגעי עבירת מין מתקשים לחשוף את האירועים בהזדמנות הראשונה...".** נטען כי יש להרשיע את הנאשם גם בעבירת התעללות וגם בעבירות תקיפה פרטניות. כן נטען כי קם בסיס להרשעת הנאשם באישם השמיני המייחס לו עבירה של שיבוש מהלכי משפט.

דיון ומסקנות

18. מחד, קיימות הודעותיו של ר', אשר אם תתקבלנה כראיות לאמיתות תוכנן ויקום להן "דבר לחיזוק", יש בהן לבסס את האישומים כנגד הנאשם הנוגעים בר' (באשר לאישום השמיני תבוא התייחסות בהמשך). מנגד, קיימת עדותו של הנאשם אשר לא הסתיר ולא חסך כל פרט בנוגע לקשיים העצומים אותם חוותה המשפחה כתוצאה מאופיו והתנהלותו של ר' במסגרת המשפחתית, הן ביחסיו אל מול ההורים והן ביחסיו אל מול יתר האחים וכן במסגרות השונות. בהקשר זה יש להעיר שתי הערות: האחת – מתוך 11 ילדים, הם ילדי הנאשם, אין טענה כי הנאשם נקט באלימות כלפי מי מהילדים האחרים, למעט ר'. ההערה השנייה – לא ניתן לשלול אפשרות לפיה כתוצאה מהקשיים העצומים והאתגרים שהעמיד ר' לפני הוריו, נקט הנאשם נגדו באלימות כפי שטען ר'. באשר להודעות אותן מסר ר' בחקירתו במשטרה, הודעות שר' לא חזר על תכנן במהלך עדותו, לא ניתן לקבל את ההודעות כראיה לאמיתות תוכנן, זאת נוכח עדויות אחיו של ר', אשר חיו בבית פנימה והיו עדים הן להתנהלותו של ר', הן לתגובות הנאשם, נוכח עדויות יתר עדי ההגנה כמפורט לעיל, והן לאור סימני שאלה העולים מההודעות והקושי

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 23590-03-16

לפני כב' השופט רפי כרמל

או העדר יכולת למצוא להן דבר לחיזוק. עדים-אחים אלה, אשר כאמור הותרו רושם טוב מאוד, במיוחד האח הגדול אשר נמצא בקשר עם ר' ואף לקח אותו תחת חסותו, שללו מכל וכל את טענות ר' לגבי אלימות כלפיו במקלות, בידיים, באגרופים, שללו נחרצות כליאתו של ר' בשירותים למשך ימים ולפרקי זמן ארוכים. עדותם מעלה סימני שאלה גדולים באשר לאפשרות וליכולת לקבל את עדותו של ר' בדבר האלימות שהפעיל הנאשם כלפיו. אינני שולל את האפשרות שבמקרים בהם כלו כל הקיצין נוכח התנהלותו של ר', יתכן שהנאשם איבד את שליטתו העצמית והגיב בצורה חריפה יותר מטפיחה על הכתף כפי שהעידה האחות, אולם אפשרות זו, במקרה הנדון, לא הוכחה במידה הדרושה בהליך הפלילי ואף רחוק מכך. לכך יש להוסיף את העדויות החיצוניות, מפיהם של העדים החיצוניים שאינם בני משפחה, שכולם העידו, מחד, על אופיו הכובש ומתיקותו של ר' ועל כך שקל להישבות בקסמיו כפי שארע, אך מנגד, העידו על התנהלותו האלימה וחסרת הגבולות לרבות הבעיות בכל הקשור לאמירת אמת. מדובר בעדים שפגשו בר' בשלבים שונים בפרק הזמן הרלבנטי. כולם מתארים התנהגות אלימה קיצונית במיוחד וחסרת גבולות, לרבות ובעיקר בכל הקשור באמירת אמת, באופן שמקשה מאוד לקבל את תוכן דבריו של ר' כהווייתם כפי שהעיד עליהם במשטרה. וכן, עדויותיהם מציירות את ר' כדמות שקשה להלום כי יסכין עם מעשי האלימות אותה חווה לדבריו מצד הנאשם, ומכל מקום מעדויותיהם עולה כי ר' מסוגל, לצורך הגשמת מטרותיו, שלא לדבוק באמת. לכך יש להוסיף כי המאשימה, בסיכומיה, לא חידדה מה הפרטים אותם היא מבקשת לאמץ מההודעות ר' במשטרה ולא בכדי, שכן בהודעתו האחרונה של ר' (ת/8, מיום 10/3/16 שעה 17:18) אמר ר', בין היתר: **"כל דבר שיש, אני עשיתי יותר גדול ממה שהוא, קצת המצאתי דברים"** (עמ' 7 ש' 16). לעניין בליטה שנגרמה לו בראשו כתוצאה ממכות עם מערוך, כפי שאמר בהודעה קודמת, השיב: **"לא היה ולא נברא. בחיים לא היה לי בליטה כתוצאה ממערוך... קיבלתי (מכות) רק בידיים"** (ש' 25-22). לכך יש לצרף את דבריו של העד אחיה פרנסיס שאמר כי התבקש על ידי ר' להגיע ולמסור עדות, זאת לאור העובדה שיתכן שר' לא אמר את כל האמת והוציא דברים מהקשרם.

19. **לסיכום**, ר' לא חזר על הפרטים אותם מסר בחקירתו במשטרה במסגרת עדותו בבית המשפט. הסיבות לכך נותרו עמומות ולא ניתן לקבוע האם פעל כן משום שהבין השפעת עדותו על עתיד אביו ומשפחתו, מקום שהיה בוחר לחזור על גרסתו במשטרה, או משום שגרסתו במשטרה, כולה או חלקה, אינה נכונה. לגבי חלקים של גרסתו במשטרה אמר ר', עוד בחקירתו במשטרה, כי פרטים מסוימים

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 23590-03-16

לפני כב' השופט רפי כרמל

אותם מסר אינם נכונים. מקום שהתקבלה אמרת עד לפי סעיף 10א' לפקודת הראיות, יש צורך (כאמור בהוראת ס"ק ד) בדבר לחיזוקה של האמרה. במקרים מסוימים, נוכח הערכת האמרה, יש צורך בראיה בעלת משקל מוגבר. כך הדבר בענייננו: נוכח המתח בין ר' להוריו, נוכח המגבלות שביקשו להציב להתנהגותו ונוכח תגובותיו, יש לבחון בזהירות את אמרותיו והמעשים אותם ייחס לאביו. אמנם העדים מטעם המאשימה, הלל מרון ויצחק יעקב, העידו כי שמעו מפיו של ר' על אלימות בבית, אך לא ניתן לקבל עדותם בנקודה זו מחמת החשש שר' אמר מה שאמר (דברים כלליים, יש לציין) משיקולים זרים ולשם קידום מטרות שהיו נוחות לו, ועל-כן לא ניתן לראות בעדויות אלה משום "דבר לחיזוק", מה עוד שעדויות אחיו ואחותו של הנאשם שוללות זאת לחלוטין. אף אחיה פרנסיס ווענונו חי רועי, שהיו רכז בית ספר (אחיה) ורכז חטיבה (וענונו) היו בקשר מאוד טוב וקרוב עם ד' על פני תקופה ואיש מהם לא שמע מפיו של ר' על אלימות בביתו. העדפת אמרה על פני עדות הנה עניין שבשיקול דעת ובמקרה זה הראיות מוליכות את שקול הדעת כנגד העדפת האמרות. עדות האחים והאחות ועדי ההגנה האחרים, אשר כולם הותירו רושם טוב ומהימן, אינן מאפשרות לקבל אמרותיו של ר', אמרות בהן ר' עצמו נטע זרע של העדר מהימנות כמפורט לעיל. יצוין כי הנאשם, בעדותו בבית המשפט, לא שלל כי לעיתים "החטיף" לר' על מנת לרסן את האלימות של ר' אולם ללא שימוש במקלות, בחגורות או באגרופים, כפי שתיאר ר'. בכך, אולי, יש משום הודאה מסוימת בעבירת תקיפה, אולם אין להרשיע הנאשם בעבירה זו שכן לא הובררו הפרטים והנסיבות המדויקות, והמאשימה לא עתרה להרשיע הנאשם על סמך אמירה זו אלא בהסתמך על אמרות ר'.

20. **באשר לאישום השמיני** - לא ניתן לשלול את גרסת הנאשם בעדותו לפיה לאור המתיחות שהייתה קיימת בינו לבין רשויות הרווחה שטענו והאשימו את ההורים בכך שהם מתעללים, מרעיבים ומזניחים את ילדיהם, זאת כאשר, על פי עדות הנאשם, ר' לא רצה לאכול סנדוויצ'ים עם גבינה אלא שוקולד וביקש כסף לאוכל ובכך הפך את המשפחה בעיני הרשויות למשפחה מרעיבה, והנאשם נמנע ולא רצה לשתף פעולה עם הרשויות בנסיבות אלה. הנאשם הצביע גם על כך ואמר שביתו מלא בספרים, זאת לאור כך שהוטח בהורים כי אינם ראויים להיות הורים בגלל העדר ספרים, עובדה הפוכה מהמציאות לה טען הנאשם. על כן לא הייתה לנאשם נכונות שילדיו ישוחחו עם אנשי רשויות הרווחה על דברים שלא התקיימו. לא ניתן לשלול שהנאשם לא ידע כלל שמתקיימת חקירה. באשר לסעיף 3 באישום 8 – לא נסתרה גרסת הנאשם שהוא הגיע לאחר החקירה ולא בא בסיס מספק לכך שמעשיו נועדו להכשיל חקירה או לפגוע בהליך שיפוטי. המאשימה לא

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 23590-03-16

לפני כב' השופט רפי כרמל

הניחה תשתית ראייתית לכך כי הגעת הנאשם נעשתה מתוך כוונה להכשיל את החקירה המשטרתית (נדרשת כוונה מיוחדת – מודעות לטיב המעשה ולנסיבות למניעה או להכשלת ההליך השיפוטי).

21. **הערה לסיום:** לא ניתן שלא לתהות ולשאול מדוע איש מאחיו של ר', לפחות אלה הגדולים, לא נחקר בטרם הגשת כתב אישום. כן היה מקום לחקור את אנשי מערכת החינוך שבאו בקשר עם ר' במשך התקופה הרלבנטית ולא להותיר מלאכת החקירה לנאשם. החקירה שנעשתה על ידי הרשות החוקרת לא הייתה ראויה ומספקת בלשון המעטה. **ועוד:** לאחר שנשמעו עדויות אחיו ואחותו של ר' והעדים האחרים מטעם הנאשם, עדים שהיו עדים אובייקטיביים וראויים, היה ברור כי תמונת הראיות השתנתה, עוד מבלי להידרש לשאלת העדפת אמרתיו של ר' ושאלת קיום ראיה לחיזוק. על כן, היה מקום, מצד המאשימה, לחזור בה מכתב האישום **על מנת להימנע מהצורך להעלות על הכתב, במסגרת הכרעת דין, את התיאורים הנוגעים בר', תיאורים שבאו מפי עדי המאשימה וההגנה כאחד.** תמונה זו לא נקלטה על אוזן קשובה אצל המאשימה, אף שתשומת ליבה הופנתה לכך, ואין אלא לתמוה על שיקוליה של המאשימה. או שלא.

התוצאה היא שיש לזכות את הנאשם מכלל העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

ניתנה היום, י"ב ניסן תשע"ח, 28 מרץ 2018, במעמד ב"כ המאשימה, ב"כ הנאשם והנאשם בעצמו.

רפי כרמל, שופט